

Vanja Jurilj, dipl. knjiž. i dipl. komp.
stručna suradnica mentorica
predsjednica Hrvatske udruge školskih knjižničara
OŠ Antuna Mihanovića, Dubečka 5, Zagreb

Zagreb, 19. siječnja 2012.

MINISTARSTVO ZNANOSTI, OBRAZOVANJA I SPORTA RH

ZAGREB, Donje Svetice 38
n/p ministra doc. dr. sc. Željka Jovanovića

**Predmet: Planiranje i isplata namjenskih sredstava za nabavu
lektirnih naslova u školskim knjižnicama u 2012. godini**

Poštovani,

s obzirom na planiranje proračuna za tekuću 2012. godinu, obraćamo se nadležnom Ministarstvu s molbom za ispunjenje preuzete zakonske obaveze o financiranju nabave lektirnih naslova u školskim knjižnicama.

Obrazloženje:

S ciljem unaprjeđenja rada školskih knjižnica i njihovog potpunijeg uključivanja u osuvremenjivanje nastavno-obrazovnog procesa, **Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta** je na prijedlog **Hrvatske udruge školskih knjižničara** od 2003. godine započelo s praksom **isplate namjenskih sredstava** školskim knjižnicama za nabavu lektirnih naslova. Time je ostvareno višegodišnje traženje školskih knjižničara da u suradnji sa stručnim timovima, učiteljima i učenicima svojih škola sami kreiraju knjižnični fond koji odgovara upravo njihovim specifičnim potrebama. Pozitivni pomaci takvog načina nabave i izgradnje fonda su donijeli brze i vidljive pomake i u kvalitativnoj i u kvantitativnoj strukturi fondova školskih knjižnica i uz poboljšanu kvalifikacijsku strukturu školskih knjižničara u kratkom vremenu približile školske knjižnice i zakonskim standardima i, što je još značajnije, potrebama svojih korisnika.

Nažalost, uspješan model namjenskog financiranja školskih knjižnica od strane MZOS-a nije potrajao: već 2005. godine sredstva za nabavu lektire u školskim knjižnicama „pojela“ je isplata duga za smjenski rad zaposlenicima, 2006. i 2007. godine sredstva su

isplaćena u smanjenom iznosu od 10,00 kn po učeniku za sve škole, a i to tek nakon velikih pritisaka Hrvatske udruge školskih knjižničara, izravno i putem medija. Projekt besplatnih udžbenika umanjio je iznose na mnogim proračunskim pozicijama MZOS-a, ali pozicija za nabavu lektire za školske knjižnice, iako i zakonski definirana, jedna je od rijetkih koja je svedena na nulu. Od 2008. godine ni dopisi nadležnim institucijama ni prilozi u medijima nisu urodili plodom: školske knjižnice od tada nisu od nadležnog ministarstva dobile „niti kunu“, kako je to zorno izrekla novinarka Jutarnjeg lista.

Prethodni tim Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta je nastale probleme u vezi s prekidom redovitog financiranja nabave lektire pokušalo premostiti pokretanjem i financiranjem projekta e-lektire. Prema dostupnim statističkim pokazateljima projekt nije, ili barem još nije, u značajnoj mjeri zamijenio potrebe za klasičnim oblikom knjižnične građe – dijelom je to uzrokovano premalim borjem objavljenih naslova zbog složenog i skupog rješavanja problema s autorskim pravima, dijelom nedovoljnom promocijom projekta i neiskorištavanja raspoloživog profesionalnog potencijala školskih knjižničara (za rad u školskoj knjižnici neophodno je imati i stručne knjižničarske, informatičke i pedagoške kompetencije) i prostornog potencijala (svaka škola u Hrvatskoj ima školsku knjižnicu). Uobičajena predodžba da je dovoljno postaviti materijal u *e-obliku* i da će se *digital native* generacija već nekako snaći, u stručnim je krugovima već neko vrijeme stavljena u stvarne okvire: mladi su skloni upotrebi modernih tehnologija, ali ih uglavnom koriste za zabavu, kada su u pitanju obrazovni, odgojni sadržaji i istraživački projekti potrebna su im znanja pronalaženja i prepoznavanja pouzdanih izvora informacija, njihovog vrednovanja i kvalitetne obrade. Suprotno od očekivanog, smatramo da je s povećanim obujmom i dostupnošću informacija, potreba za kompetentnim vodičem kroz taj svijet sve veća.

Cijelo ovo, malo podulje obrazloženje ima namjeru ukazati kako je i prije globalne financijske krize koja je dobrodošao izgovor za sve propuste i probleme, kao i iza proklamiranih milozvučnih načela o „društvu znanja“ usprkos zakonski definiranim obavezama nije bilo sustavne brige niti ispunjenja zakonskih obaveza nadležnih institucija. Iz Vašeg intervjua objavljenog u Školskim novinama od 17. siječnja ove godine saznali smo da dijelite mišljenje školskih knjižničara, a smatramo i većine djelatnika u sustavu obrazovanja, da se većina *projekata* provedenih u obrazovnom sustavu novije Hrvatske može svrstati u pokuse, bez jasne cjelokupne slike i bez sustavnog pristupa. Pozdravljamo i nagovještaje razvoja prema kreativnijoj školi, školi pluralizma, kao i uvođenje novih obrazovnih sadržaja – zbog svoje kroskurikularne uloge školska knjižnica je bila upućena ka promoviranju *drugačijih* odgojno-pedagoških metoda i stilova. Suvremeni školski knjižničar je fokusiran na tri osnovne teme, a to su: **Informacijska pismenost kao okosnica suvremenih pristupa učenju, Ishodi učenja i kako ih pravilno formulirati i Školska knjižnica ključna poveznica u nacionalnom i školskom kurikulumu.**

I kao djelatnici u sustavu obrazovanja i kao građani, duboko smo svjesni sve složenosti i društvenog i ekonomskog trenutka u kojoj se naša država, a i okruženje, nalazi. Bez želje da preneglašavamo značaj svoje djelatnosti i uz spoznaju da redovito financiranje nabave lektirnih naslova u školskim knjižnicama nije jedini uvjet za pomak prema kvalitetnijem obrazovanju, ipak smatramo da ono **jest neophodan prvi korak**, za

pomak unaprijed prema promicanju čitalačkih navika i kompetencija učenika koji su temeljna kompetencija za stjecanje svih ostalih znanja.

O opremljenosti školskih knjižnica ovisi pravo na znanje i obrazovanje pod jednakim uvjetima za sve učenike. Ukoliko se građa ne nabavlja redovito, nemoguće je pratiti potrebe promjena u školstvu koje zahtijevaju NOK, nacionalni ispiti, državna matura i promjene u strukovnom obrazovanju.

Stoga, kao strukovna udruga školskih knjižničara Hrvatske, molimo **Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta** da ispuní svoju zakonsku obavezu financiranja nabave lektirnih naslova za školske knjižnice u Republici Hrvatskoj u skladu s člankom **142. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (NN 89/08)** i u proračunu Republike Hrvatske za 2012. godinu osigura za to potrebna sredstva.

Što se tiče planiranja ostalih koraka u razvoju školskih knjižnica prema ispunjenju propisanih, ali i nadgradnji postojećih standarda, kao strukovna udruga utemeljena radi unaprjeđenja školskog knjižničarstva na svim razinama, znanjem i htijenjem stojimo na raspolaganju.

S poštovanjem,

*Vanja Jurilj, dipl. knjižničarka i dipl. komparatistica
stručna suradnica knjižničarka – mentorica
predsjednica Hrvatske udruge školskih knjižničara*

HRVATSKA UDRUGA ŠKOLSKIH KNJIŽNIČARA

Hrvatska udruga
školskih knjižničara
Croatian Association
of School Librarians
Osijek
OIB 48408930033
www.husk.hr